

Felhívás

A Természettudományos Oktatásért Szabó Szabolcs Emlékére Közhasznú Alapítvány ([Sz2A](#)) fő fókuszát a tanárutánpótlás kérdései jelentik. Célunk, hogy 10-15 év múlva is legyen, aki tanítja természettudományokra a gyerekeket, ezáltal pedig fennmaradjanak és folytatódjanak a természettudományos oktatási értéklánc hosszú hagyományai.

Ismeretes, hogy a nyugdíjba vonuló természettudományos tanárok száma minden évben jelentősen meghaladja azokat, akik éppen elkezdik tanárszakos egyetemi tanulmányaikat. A tanárok átlagéletkora meghaladja az 50 évet, az 50 évesnél idősebbek teszik ki a pályán lévő tanárok felét, míg csak 6-7 százalékuk fiatalabb 35 évesnél. Ráadásul 2020-ban tovább gyorsult a jelentkezők számának csökkenése, csak feleannyian kezdtek (az egyik szakjukon) például kémia tanárnak tanulni, mint három évvel ezelőtt.

Alapítványunk, amelynél kizárólag önkéntesek dolgoznak, már ma is számos fiatal tanárral, illetve végzéshez közeli hallgatóval működik együtt programjain annak érdekében, hogy a fenti aggasztó folyamatokat legalább részben fékezni vagy visszafordítani tudjuk. Szakmai vezetőnk Dr. Szakmány Csaba, az ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium fizika-kémia szakos középiskolai tanára, kémia vezetőtanár. Csaba nemrég múlt 34 éves, és programjainkat már 2018 óta irányítja. [Kémia Mobillabor](#) programunk tanárai között is részt vett és vesz több, pályáját az elmúlt egy-két évben végzett fiatal. A [Digitális Mobillabor](#) létrehozatalában szintén vállalt aktív szerepet végzős egyetemi hallgató. A [Tanseged.hu](#) megvalósításában ugyancsak több hallgató, doktorandusz, illetve fiatal tanár vesz részt. A [Szabó Szabolcs Természettudományos Vándorkupa](#) kapcsán is segítenek végzős hallgatók a versenyek előkészítésében, megrendezésében.

Azoknak, akik még kevésbé ismerik az Sz2A tevékenységét, talán érdemes megnézni a fenti hivatkozásokat, hiszen ilyen és hasonló szellemiségű programokat kívánunk a jövőben is fejleszteni, működtetni, és ehhez keressük az újabb résztvevőket, segítőköt. A tanárutánpótlás aggasztó kérdéseire úgy tudunk válaszokat adni, ha már az általános iskolások érdeklődését felkeltjük a természettudományok iránt, a középiskolások figyelmét ezen felül felhívjuk a tanári pálya szépségeire, a tanárszakos hallgatókat igyekszünk motiválni, segíteni, szakmai közösséget kiépíteni velük, és nem utolsósorban a pályán levő tanárokat is minél inkább támogatjuk mindennapi munkájukban. Alapítványunk névadója, [Szabó Szabolcs](#) is fiatalon lett kémia vezetőtanár a Fazekasban, majd más elismerések mellett Richter-díjas is.

Nagyon örülünk, hogy tanárszakos egyetemi hallgatókkal vagy nemrég végzett, pályakezdéshez közeli fiatal tanárokkal is egyre nagyobb számban tudunk együttműködni, ezt kívánjuk jelen felhívásunkkal tovább bővíteni. Várjuk olyan lelkes kollégák jelentkezését, akik szívesen csatlakoznának, és adnák drága idejük és önkéntes munkájuk egy részét a fenti célokhoz. Szeretnénk bővíteni azt a csapatot, amely szakmai együttműködéssel, ötletekkel és megvalósítással tudja előre vinni a közös ügyet. Mivel működésünk alapja az önkéntesség, el kívánjuk érni a robusztusságnak azt a fokát, ahol nem baj, ha valaki éppen nem ér rá, hiszen munkája (és családja) is van – mert lesznek mások a feladatokra, mindig tudjuk egymást helyettesíteni.

A részvétel **két** (egymást egyáltalán nem kizáró) **szintje** képzelhető el. *Egyrészt* örömmel vesszük, ha minél több lelkes, dinamikus, tenni akaró kollégával tudunk a problémák megoldásán csapatban együtt ötletelni, gondolkodni, új kezdeményezéseket és szakmai koncepciókat kidolgozni. A korábban említett projektek mind így jöttek létre. *Másrészt* ugyanilyen fontos, hogy amikor egy-egy konkrétan megoldandó következő részfeladat jön el, arra is legyen vállalkozó. Hogy jobban érthető legyen ezek jellege, álljon itt néhány példa (teljeskörűsége nem törekedve):

TUDÁS. KÖZÖSSÉG. ÉRTÉK.

1. Tanseged.hu (tematizált digitális segédanyagokra épülő tanári honlap): linkek ellenőrzése rendszeresen, beküldött hibák javítása, beküldött linkek ellenőrzése és jóváhagyása, új linkek keresése, a honlap közösségi fejlesztésének segítése.
2. Szabó Szabolcs Természettudományos Vándorkupa: a verseny felépítésének továbbgondolása, bővítése, feladatok kitalálása, előkészítésben és lebonyolításban való segítkezés.
3. Kémia Mobillabor: a bemutatókat tartó kémiatanárok Mobillabor-ládáiban a tanév elején egyszer a szükséges anyagok és eszközök pótlása, a kísérletleírások szükség szerinti javítása, bővítése.
4. Szaktárgyi tanári hírlevél (Megvalósításra váró terv – külön-külön tantárgyanként szaktanároknak küldenék egy-két hetente híreket, információkat előadásokról, programokról, és versenyfelhívásokról, továbbá a tanításban hasznosítható anyagokat, csemegézve a Tansegéd.hu linkjeiből is): a hírlevél anyagának összeállítása heti-kétheti rendszerességgel, ehhez információk gyűjtése a programokról.

Mindezt kiegészíti minden olyan tevékenység, ami segíti a hazai természettudományos oktatást, támogatja a tanárok napi munkáját, valamint hozzájárul ahhoz, hogy egyre többen válasszák a természettudományos tanári szakot. Például:

1. Ismeretterjesztő szövegek írása (akár feladatlappal kiegészítve, „esettanulmány” jelleggel).
2. Mások által szabadon felhasználható feladatlappok, letölthető anyagok készítése.
3. Programok szervezése (kísérletbemutatók, flash mob-ok, témanapok).
4. Középiskolai, tanárképzés felé irányuló pályaeorientáció, tanárképző egyetemek és középiskolák közti együttműködés további elősegítése, pályaeorientációs foglalkozások tartása.
5. Középiskolai kérdőíves felmérés a tanári pályára lépés mellett és ellen szóló szempontokról (pilot verzióját elvégeztük 2020-ban, ennek továbbfejlesztése).

2019 ősze után 2021 második felében tervezzük megrendezni az oktatás jövőjével és tanárutánpótlással foglalkozó második szakmai workshopot. Témánk egy **természettudományos módszertani oktatói eszmecsere** lenne, különös tekintettel arra, hogy az ország különböző pontjain lévő iskolákhoz és képző egyetemekhez kötődő kollégák köre hogyan tud ebben a leginkább együttműködni, hogyan lehet a fiatal tanárokat a fenti feladatokra lelkesíteni, abba bekapcsolni.

Összefoglalva: „kisebb” és „nagyobb” feladatokra, illetve együttgondolkodásra várjuk a kollégákat. Kérjük tehát, hogy aki maga is szívesen csatlakozna, jelezze nekünk, akinek pedig olyan ismerőse, munkatársa, hallgatója van, aki számára érdekes lehet a felhívás, kérjük, hogy továbbítsa neki. **Munkánkat segítené, ha 2021. január végéig kaphatnánk visszajelzéseket.**

Tisztában vagyunk azzal, hogy mindenki leterhelt, mindenkinek sok órája és dolga van. De együtt dolgozva talán nemcsak egymáson, hanem az egész (tanári) társadalmon is tudunk segíteni. Ehhez mi a csapathoz tartozást, a motivációt, koordinációt, a platformot tudjuk és kívánjuk biztosítani.

Köszönjük.

Holtzer Péter
alapító elnök
peter.holtzer@sz2a.hu

2021. január 13.